

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Cruțarea bucatelor și traiul simplu.

Cu privire la *cruțarea bucatelor*, despre *nutrirea populației în timp de războiu* și despre *datorința de a trăi simplu și cu cea mai mare cruțare* s'au pronunțat, între alții, ministrul ungar de agricultură, ministrul de interne austriac și ministrul de interne german. Dăm și noi, în extras, aceste trei adrese, și anume:

I.

Adresa ministrului nostru de agricultură către toți agricultorii Ungariei. Iată pasagiile din această adresă:

„Fiindcă nu prea avem putința de a procura mijloace de existență din străinătate trebuie să trăim, întocmai ca aliații noștri, din proviziile proprii. Inimiciei noștri socotesc, că vitejii noștri cu toate că luptă atât de vitejește, nu vor mai putea susține mult lupta, pentru că noi în curând vom ajunge în lipsă de pâine și astfel vom flămânzi. *Această nădejde a inimicilor noștri nu se va împlini, pentru că noi avem din toate atâtea, de cât avem trebuință.* Ca însă totuși, între ori ce împrejurări, să nu se ivească undeva vre-o lipsă, prevederea înțeleaptă ne dictează să fim cruțători la extrem în întrebuințarea tuturor mijloacelor de traiu. Îndeosebi trebuie să cruțăm orzului și secară, pentru că recolta anului 1914 a fost mai slabă decât cea din anii trecuți. Pentru ca să ne ajungă necondiționat proviziile de grâu și secară din anul 1914 și bravilor noștri soldați să le putem da încontinuu tot ce e mai bun, regimul a poruncit, ca proprietarii de mori și comercianții să furnizeze populației numai făină pentru pâine, care este amestecată cu a treia parte făină de orz, porumb sau cartofi ori cu alte amestecuri ce sunt iertate.

În urma acestei ordonanțe a guvernului, cea parte a publicului care consumă pâine de cumpărat sau din făină de cumpărat, trebuie să consume numai pâine coaptă din o astfel de făină

amestecată... Acum fiindcă în scopul consumului proporționat al proviziilor de secară și de grâu este de lipsă, ca nu numai aceia, cari cumpără făina sau pânea să mănânce astfel de pâine, ci fiecare locuitor din țară, fără osebire, recerc prin aceasta pe toți aceia, cari coc pâine acasă, din făina măcinată din produsele proprii, să nu consume pâine din grâu sau secară curată, ci făina de grâu și secară să o amestece cu 1/3 făină de orz, cartofi sau porumb... Astăzi păcătuiește în contra patriei acela, care mănâncă pâine din făină de grâu curat sau secară curată, sau care bucatele, de cari nu are neapărată trebuință în economia sa, le reține”...

Fiindcă această recercare ministerială, nu a avut răsunetul dorit, guvernul a dat ordonanța publicată și de noi în scopul rechiziționării cerealelor și a luat dispoziții, ca și producătorii de cereale, adică agricultorii, să macine cerealele (bucatele) de lipsă sub o controlă riguroasă, ca în felul acesta să fie, oarecum, constrânși și dânsii a consuma pâine din făină de grâu sau secară, amestecate cu a treia parte făină de orz, porumb sau cartofi.

II.

Adresa dată de ministrul de interne austriac cu privire la nutrirea populației în timp de războiu.

„Inimiciei noștri vreau să ne facă să flămânzim. În nenumăratele lor înștiințări se arată limpede acest scop. Ceeace nu au reușit să facă prin armatele lor de milioane, voiesc să câștige tăindu-ne importul de mijloace de traiu și punând populațiunea noastră în fața pericolului de foamete.

Dar nici acest plan nu va isbuti, dacă fiecare din noi își va impune cea mai strictă datorință și drept directivă pentru modul de traiu, de a proceda economiceste cu mijloacele de hrană de care dispune.

La asigurarea hranei poporului este fiecare chemat să coopereze în timpul războiului de față, dar fiecare și poate să coopereze, dacă își va întocmi modul său de traiu conform cerințelor binelui de obște.

Fiecare să cugete, că mesele sale trebuie să servească pentru săturare și hrănire, nu însă plăcerii și risipei. Feriți-vă deci de necumpăt în mâncare și băutură, renunțați apoi la ocazii festive cu banchete...

Să nu cădeți însă nici în greșală contrară *lăsându-vă înșelați de frică a cumpăra proviziile de prisos.* Prin aceasta s'ar ridica numai prețurile pentru sine și pentru alții. Toți, mai ales însă aceia, cari au procurat deja proviziile, să fie foarte energic făcuți atenți, că mijloacele de traiu, a-nume *făina*, păstrată în locuri nepotrivite se strică și nu se mai poate folosi ca hrană pentru om.

Nu se pot hotări regule deopotrivă pentru toate împrejurările cu privire la nutrirea populației în timp de războiu. Pentru aceea se dau aici numai câteva sfaturi, a căror observare este în interesul grabnic al fiecărui individ și al obștei.

Carnea. Consumarea de multă carne este prețuită din seamă afară mult. Nu e de lipsă a consuma carne în fiecare zi sau de mai multe ori pe zi. La multe gustări, mai ales la cină, se poate înlocui carnea cu alte bucate nutritoare și sățioase (lapte, brânză, prăjituri cu lapte și făină).

Tăierea animalelor tinere este păgubitoare din punct de economic. Carnea de vitel este și mai puțin nutritoare. „Carnea de vitel este numai pe jumătate carne”, zice proverbul popular.

Pentru carnea de vită și de porc formează carnea de oaie și de berbeco o înlocuire prețioasă, întocmai ca și vânatul și peștele.

Resturile de carne sunt de a se întrebuința în economia casei la gătitul diferitelor soiuri de bucate (supă, prăjituri cu carne și făină etc.)

Lapte, brânză. Laptele și brânza formează cea mai principală și după împrejurări cea mai binefăcătoare hrană de albumină și pot oferi o bună înlocuire a cărnii și ouălor în caz de lipsă. Laptele și brânza, a-nume laptele smântânit, mai departe, zărul, laptele acru, și alte soiuri de lapte și proveniente din lapte ar trebui folosite cât mai des la gătitul bucatelor.

Pe culmea munților.

*Pe culmea munților bătrâni
 Numiți trumos: „Carpați”,
 Petrec de luni și săptămâni
 La loc de tabără Români
 Tăcuți și 'ngândurați.*

*Porunca i-a adus aci,
 Dușmanu-i ține 'n loc.
 Și niciodată nu poți ști
 În zorile ce s'or ivi
 Ce-a scris al tău noroc.*

*Dar tot atât! Până trăiesc
 Nu s'amărăsc de traiu,
 Nici chiar atunci când flămânzesc,
 Căci nici acasă nu găsesc
 De multe-ori mălaiu.*

*Când vine câte-un glonț dușman
 Și ia vre-o doi din ei,
 La ce s'ar mai bocî în van?
 Așa dă Domnu 'n câte-un an
 Năpastă la ai săi.*

*Cu greu trec zilele, cu greu,
 Iar noaptea-i țăr' stârșit.*

*Și știe bunul Dumnezeu
 Ce-a mai avea în gândul său
 De oameni tănuțit.*

*Dar noaptea ei privesc în sus
 Spre stelele din cer,
 Doar le va da vr'un semn Isus,
 Căci ei nădejdea 'n El și-au pus
 Nu 'n glonț și 'n lănci de ter.*

*Iar când îi prinde somnul lin
 Și-i leagănă în vis
 Își uită-o clipă greul chin,
 Și 'n satul lor pustiu ei vin
 Și-s ca 'ntr'un paradis.*

*Se pun la vorbă cu ai lor
 Cu pruncii mițitei
 Și numai glasul gloanțelor
 Și suierul granatelor
 I-alungă dela ei....*

*În zorii zilei strălucesc
 Încăranții brazi,
 Dar ei acum nu-i îndrăgesc,
 Căci alte gânduri îi muncesc
 Și alte doruri azi.*

Ion Băilă.

„Noua noastră regină poetă”.

Sub titlul acesta d. Al. Hodoș publică din prilejul apariției volumului „*Visătorul de vise*” de regina Maria a României următorul articol de apreciere:

Duioasa Carmen Sylva, care a ilustrat atâtea vreme tronul României cu darurile sale literare — își poartă acum tristețea acolo, în pacea munților, la umbra zidurilor pioase a Curtii de Argeș, unde doarme acum umbra marelui nostru rege... Regina-văduvă nu mai poartă acum pe frunte decât cununa de lauri a poetei glorioase, iar pe umeri haina grea a durerii...

Dar a fost dat, se vede, ca noua regină — regina Maria, — să strălucească acolo sus, alături de conducătorul destinelor țării, și prin aceleași daruri de luminoasă inspiratoare, prin aceeaș scânteie ruptă din fascinătoria artă.

Ne'aducem aminte de cea frumoasă povestire, apărută pe când regina de astăzi nu era decât principesa plină de grație și de bunătate, povestirea intitulată „*Crinul vieții*”, din care ieșeau pentru prima oară la lumină calitățile strălucitoare de scriitoare a Altetei Regale.

Principesa Maria fusese de altfel totdeauna cea mai generoasă ocrotitoare a artiștilor, — căci singura noastră asociație de pictori și de sculptori s'a întemeiat sub Înalta Ei prezenție de onoare.

Unsoarea. Intrebuințarea unsoarei se poate restrânge de multeori fără nici o scădere. În economia casei, anume la gătitul bucatelor, este neapărat de lipsă cruțarea acestei materii de hrană scumpă, înlocuindu-se cu alte materii mai ieftine. Materia suplinitoare cea mai bună pentru unsoare este *zahărul*; în loc de a pune pe pâne, bunăoară, unt, se pot da poame, marmeladă (lictar), miere ș. a.

Făina, pânea. Prin ordonanțe oficiale a fost obștea îndatorată să amestece făina de grâu și seacă cu alte soiuri de făină (de orz, porumb și cartofi), ca prin această amestecare să se cruțe la facerea pânei proviziile de cereale. De puțină schimbare a gustului acestui fel de pâne să nu se disgeste nimenea. Nici în economia casei să nu se întrebuințeze făină de grâu sau seacă neamestecate. Prejudiciul contra soiurilor de făină întunecată este neîntemeiat, pentru că și aceste sunt nutritive și priincioase.

Cu totul altfel să se procedă acum economicește cu pânea; să nu se taie pâne mai multă, decât are să se consume. Și resturile de pâne și franzele (jimble) se pot întrebuința la pregătirea de bucate nutritive și sațioase (supă de pâne etc.) Oamenii trebuie să se desvețe a mânca numai pâne moale; pânea vârtoasă nu e mai puțin nutritivă.

Grisul de orz și ovăs, ca și cel de hrișcă și orez este potrivit pentru multe bucate din făină și lapte și se pot folosi ca mijloace obișnuite de hrană. Aceeaș se poate zice și despre grisul de porumb, (cucuruz) care este mai potrivit la facerea mămăligii decât făina de porumb.

Zămurile de tot felul de făină și lapte, în cari se pune orzul curățit, arpăcaș (ovăs pisat), cir de ovăs pot să deie bucate nutritive.

Păstăioase. Păstăioasele (fasolea, mazărea și lintea) merită și ele o deosebită considerație putându-se întrebuința la gătitul multor feluri de bucate sațioase și nutritive.

Cartofii. Pentru însușirea lor nutritivă și pentru multipla lor întrebuințare cartofii (crumpene) fac un prețios serviciu ca articol de nutremânt. Pentru a proceda economiceste cu cartofii ei trebuie ferți cu coaje cu tot, și după aceea curățiti; altfel se pierd multe materii nutritive din ei.

Legume. Legumele sunt vrednice de a se întrebuința în bucate pentru diferitele lor însușiri bune, pentru schimbare și pentru bunul lor gust, cum și pentru că sunt sațioase și prin ele se pot cruța alte mijloace de traiu.

Cine dispune de pământ necultivat sau de o grădină de ornament, să cultive cartofi timpurii, legume, salată ș. a. El poate obține pentru casa sa și adesea și pentru alții adausuri prețioase pentru masă.

Zahăr, poame. Zahărul se întrebuințează, adesea nepotrivit, numai ca delicatete, pe când el, de fapt, este un articol de hrană extraordinar de însemnat și de aceea ar trebui să se întrebuințeze, pe cât posibil din belsug; cum s'a mai spus, zahărul poate să înlocuiască unsoarea în hrana de toate zilele; prin consumarea în măsură mare de zahăr s'ar putea — mai ales având din el provizii mai însemnate — preîntîmpina lipsa și scumpirea unsoarei.

În acelaș înțeles este arătat și consumul de bucate dulci, poame în orice formă, anume ca compot, licitar, cum și mierea. Este cu scop, ca poamele, cât mai de timpuriu, să fie scutite de stricăciune și valorizate în mod coresponzător (uscate, ca conserve etc.).

Băuturi. Apa stămpără mai bine setea. Laptele este băutura cea mai nutritivă. Cu mijloacele întrebuințate, adesea cu prisos pentru *băuturi spirituoase*, se pot procura mai bine mijloace de hrană necesare. Materiile brute (bucate, cartofi, poame etc.) întrebuințate la facerea băuturilor spirituoase pot servi mai bine, valorizându-se ca mijloace de nutremânt.

Și *cafeaua* și *tea* ajung numai prin adausul de zahăr și lapte a fi prețuite ca nutremânt. În locul acestor articole transoceanice, cari se pot acvira numai în cantități restrânse și scumpe, ar putea să se întrebuințeze mai bine lapte sau supă de lapte, orz cu lapte ș. a.

Pentru copii băuturile spirituoase sunt în tot cazul stricăcioase, iar cafeaua și tea cel puțin de prisos.

În genere să se observe regula, ca să nu se fiarbă mai mult, decât se mănâncă de obicei și să nu se uite că și ceea ce rămâne se poate folosi cu altă ocazie. Prin pregătirea cu gust a felurilor de bucate, prin schimbarea cu pricepere a lor și prin încunjurarea hranei unilaterale se va îndestula pofta de mâncare chiar și cu cele mai simple mâncări.

La gătitul bucatelor joacă un rol însemnat cruțarea *materialului de ars*. *Cărbunii*, mai ales, să se cruțe în aceste vremuri grele.

În *bucătărie* și în *cuptoarele de încălzit* să nu se pună dintr'odată prea mulți cărbuni. Cu cât este mai jos pătura de cărbuni ce arde, cu atât se uzează mai bine materialul de încălzit.

Când se aprinde focul, ușa deasupra trebuie să fie închisă și ușa de sub grătar deschisă.

După ce focul a încercut să ardă bine, ușa de deasupra poate să fie lăsată în parte deschisă, iar cea de sub grătar închisă aproape de tot.

Când focul nu mai arde cu flacăra trebuie să se închidă ambele uși.

La *cuptoarele de fier* trebuie deschisă numai când se pune pe foc material de ars. Arderea să fie regulată numai prin ușițele sau șuruburile ce cuptorul le are spre acest scop.

Concedații și femei! Cătră voi este îndreptat acest advertisement ca să vă impliniți datorința ce o aveți pentru obște și prin aceasta și cătră voi înși-vă.

Să nu fiți fără griji acum, ci fiecare să se pună în serviciul obștesc. Nimenea să nu creadă că concursul său nu va fi bine venit. Numai multe picături găuresc piatra.

Părinții, frații și soții voștri sunt pe câmpul de luptă. Ei își varsă sângele pentru biruința noastră. Aduceți și voi o jertfă pentru patrie, pentru care vitejii noștri soldați aduc așa de mari jertfe în fiecare zi.

Toți să cruțe proviziile de traiu și să caute a se arăta vrednici de aceste timpuri mari”.

Ce e blocarea anunțată de Germani?

— Voci de presă. —

Se telegrafiază din Londra:

Ziarul „Times” scrie că nu trebuie luată în serioasă declarația Germaniei privitoare la blocarea comercială a tuturor coastelor Angliei și relevă că un blocus, pentru a fi valid, trebuie să fie efectiv și în situațiunea actuală a forțelor angajate, afirmațiunea germană către țările neutrale că Germania este în stare să facă această blocare este de bună seamă de necrezut; zona declarat de a fi considerată ca zonă de războiu este foarte vastă.

Ziarul „Daily Chronicle” examinează articolul patru al declarațiunei din Paris și scrie:

— Un bloc pentru a fi valid trebuie să fie real adică să fie menținut de forțe suficiente pentru a împiedeca accesul pe coastele inamice. Ca o consecință dar Germania ne având dominațiunea asupra mărilor nu poate face blocarea. Submarinele nu sunt de ajuns și nu pot da garanțiile trebuitoare unei adevărate blocări. Declarațiunea de blocare a Germaniei nu este dar serioasă și va trebui să constrângă pe riscul său navele neutrale să o respecte. O altă regulă care este corolarul celei dintâi este că blocusul este vițiat prin absența timporară a năvilor blocante și trebuie să fie din nou anunțat de îndată ce acestea reapar. Germania care are numai câteva submarine ar trebui să anunțe blocarea în fiecare zi.

Un al treilea punct este că submarinele germane chiar într'un bloc efectiv nu ar fi în drept să scufunde nave care ar viola blocusul; submarinele ar avea numai dreptul să aresteze o navă neutră și să o ducă înaintea tribunalului care judecă asupra prăzilor de războiu; poate ar avea

Acum cu „Visătorul de vise” regina Maria ne desvăluște un admirabil colț al temperamentului Său plin de grije estetică pentru tot ce atinge degetele sale măiestre.

„Visătorul de vise” e povestea unui tânăr artist, — pictorul Eric Gundian dela curtea regelui Wanda, marele Crai din Miază-noapte, — care plecă în lume pentru a găsi cei doi ochi zăriți în vis.

Pictorul începuse să zugrăviască în sala de serbări a regelui o pânză minunată ce reprezenta: „Triumful Amozului”. O minunată sărbătoare de nuntă, în care toate persoanele se îndreptau, pâlcuri, pâlcuri de veseli tineri și de fete spre un tron strălucit. Pe acel tron sta o femeie, îmbrăcată într'o haină aurie, care curgea în cute „ca un râu în bătaia soarelui la asfințit, în spre tinerii și fetele, cari cântau cântece de laudă, legănând deasupra capului ramuri înflorite, și aruncând albi trandafiri în fața tronului Amozului”.

Dar acestei femei, împodobite atât de minunat, artistul nu-i putuse zugrăvi fața, pentru că el văzuse în vis chipul de care avea nevoie și doi ochi îl urmăreau pretutindeni, deși nu-i găsea nicăieri.

Și Eric plecă să caute ochii, pe cari îi văzuse. Rătăcește în toată lumea și a fiecare pas crede, că și-a găsit plăsmuirea visată. Întru târziu, după ce s'a smuls din brațe calde ce căutau să-l țintuiască aiurea, artistul, într'o noapte caldă, își vede cu ochii visul, — ochii

din vis, — ochii unei făpturi aeriene, fermecătoare, care par'că plutea în văzduh ca o spumă ușoară.

Era atât de plăpândă însă fata aceasta, era atât de delicată, încât, în prima lor îmbrățișare de dragoste, — ea e răpusă de fericire și moare. Moare de fericire, în brațele visătorului de vise, care-și atinsese idealul, — dar la atingerea buzelor lui idealul se prefăcu în țărână. Iubita visată zăcea fără viață.

Atunci Eric Gundian se întoarce la curtea regelui, și cu moartea în suflet începe să picteze fața acelei femei — așa cum o visase aiurea.

Și când sfârși tabloul, — muri și el, ca și cum și-ar fi îndeplinit menirea.

Mai presus de toate în cartea reginei Maria sunt imagini, imagini și iar imagini.

Sute de subiecte de tablouri alegorice sau de peisaje, redade cu o putere neobișnuită de descripție. Toate lucrurile: flori, lacuri, văluri ușoare de spumă, păduri, stânci, sclipire de lună, întinsuri de zăpadă, străluciri de noapte, grădini... toate prind culoare și trăiesc o viață tainică, misterioasă, plină de o poezie a naturii mistică și adâncă.

Artistul care nu-și poate sfârși opera și pleacă în căutarea idealului, pe care dacă-l găsește nu-l poate strânge în brațe decât pentru a-l zdrobi, — și apoi ultima inspirație, plătită cu viața, — sunt pagini simbolice mișcătoare. E povestea atâtor și atâtor artiști, cari plătesc cu

idealul zdrobit, plăsmuirea cea mai genială a lor...

Stilul e curgător și vioi, — imaginile bogate. Iată de pildă un pasaj, la întâmplare:

„Atunci se desfășoară ochilor lui ceva de o nespūsă frumusețe: lângă bătrân se ivi o femeie strălucitoare, străvezie; o femeie a cărei față d'abia o putea desluși. Capul îi era plecat înapoi și amândouă brațele ei ridicate, luciau ca raze de lumină arătând spre cer. Haina ei lungă flutura în jos, brumă plutitoare, până la marginea apei, unde se pierdea ca un nour. Și astă ceață aburie, se înfășura în jurul picioarelor bătrânului, și, pe când se ridica încetinel până la inimă, o minunată preschimbare se ivia în bătrânul pustnic: ucenicul lui încerenit văzu cum treptat cădea de pe dânsul povara anilor; cum trupul gârbovit se înalța drept; și o clipă, fulgeră în ochii lui vedenia unui chip bărbătesc, plin de putere și de frumusețe, apoi... totul se șterse. O suflare a vântului risipi întreaga minune în locul întunecat, unde nu rămăsese decât un nour de fum, care pluti câțva albastru-cenușiu, peste luciul adâncului; apoi, chiar din mijloc, izbucni o flacăra ce pălpăia, pătimașe și orbitoare și care se înalța încet, ca o limbă de foc, tot mai sus, mai sus, până pieri din ochii lui!”

dreptul să o scufunde dacă ar prinde-o a două-oară, și o navă neutrală care violează blocusul, dacă a fost atacată fără rezultat de submarin, are tot dreptul să scufunde submarinul. Din toate condițiile blocărei Germania nu va putea împlini nici una. Orice încercare din partea Germanilor de a ataca un vas neutral în virtutea blocărei anunțată numai pe hârtie, va constitui o ostilitate. Scufundarea năvilor neutre cu pasageri și echipajii ar fi o atrocitate care ar îndreptății pe acele state neutrale să declare războiul Germaniei.

In aceeași chestiune ziarul „Tribuna” scrie: Steagul nu este de ajuns pentru a dovedi naționalitatea; naționalitatea se probează printr-o vizită. Dar tocmai pentru acest motiv Germania poate fi sigură că statele neutrale vor protesta contra principiului a se asemui navigațiunea „pacifică” cu aceea a statelor beligerante; după cum vor protesta din răspuneri de câteori vre-o navă engleză va naviga sub pavilionul vre-unui stat neutral. Pentru a pune în aplicare dreptul său de a afunda o navă până a se convinge dacă este neutrală sau nu, Germania invoacă violarea declarațiunii din Londra, de către chiar năvile engleze, care au sequestrat pe bordul vaselor neutre adeseori numeroși Germani. Dar față de o încălcare a unui drept nu se poate răspunde cu un atentat la viața omenească.

Statele beligerante au toate drepturile în afară de acela de a atenta la viața supușilor statelor neutrale.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Dela cartierul principal se anunță: In Polonia rusească și în Galiția situația generală nu s'a schimbat, au avut loc numai lupte de artilerie.

Pe frontul din Carpați se dau lupte violente. Atacurile Rușilor, repetite ziua și noaptea în mai multe rânduri împotriva pozițiilor aliaților, le-am respins cauzând dușmanului mari pierderi și am făcut prizonieri 400 Ruși.

In Bucovina operațiunile se desfășoară favorabil. Am trecut peste linia Siretului, respingându-i pe Ruși în lupte neîntrerupte spre Prut. Spre sud dela Kolomea s'au desfășurat lupte mai mari. Aci am făcut prizonieri ieri 500 Ruși.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război din apus am respins atacurile dușmane făcute împotriva tranșelor engleze cucerite de noi la St. Eloi. Alt eveniment mai însemnat nu mai e de raportat.

Pe câmpul de război din est, luptele de urmărire dealungul graniței Prusiei orientale și dincolo de aceste granițe, au un curs foarte favorabil pentru noi.

In Polonia spre nord dela Vistula am ocupat, după scurte lupte, localitățile Biesk și Plock. Am făcut cam la 1000 prizonieri. Spre sud dela Vistula n'a avut loc nici un eveniment mai însemnat.

Pressa din străinătate publică cele mai fanteziste știri despre luptele, ce au avut loc la începutul lui Februarie spre est dela Bolyniow, în cari Germanii ar fi avut pierderi enorme. Constatăm că pierderile Germanilor în raport cu succesele câștigate la aceste atacuri, au fost minime.

Pericolul vapoarelor neutrale.

Haga. — Sosind la guvernul olandez nota Germaniei privitor la blocarea Angliei, în ministerul de externe olandez a avut loc ieri dimineață o conferință, la care au luat parte afară de ministrul de externe și ministrul de război, reprezentanții societăților de navigație maritimă. Rezultatul conferinței nu e cunoscut. După cum scrie „Handesblad” în conferință s'ar fi hotărât ca vapoarele comerciale imediat ce vor observa vre-un submarin sau alt vas german să se oprească. Tot acest ziar anunță că societatea de navigație reg. olandeză a sistat

deocamdată mersul vapoarelor sale la Havre. (A. T. U.)

Transporturile de război ale Statelor-Unite.

Berlin. — Din Boston se anunță: Din cei 20.000 de cai, cari au fost cumpărați pentru antantă în America, 600 — primul transport — au fost porniți cu vaporul Iberia din Boston la Manchester. Pe vapor se mai găsea afară de acești cai și 16 vagoane cu automobile mai mici, cari au fost comandate de armata engleză. După datele oficiale din Washington în luna Noemvrie au fost exportate din Statele-Unite pentru Franța, Anglia, Canada, Japonia și Rusia puști în valoare de 1,194.510 dolari, cartușe în valoare de 1,231.235 dolari și 93.640 fonturi prav de pușcă.

Operațiunile franceze la granițele Elveției.

Viena. — „Neues Wiener Tagblatt” anunță din Zürich: „Zürcher Tagesanzeiger” scrie: Operațiunile Francezilor la granița Elveției sunt provocatoare. Bateriile franceze, cari bombardează pozițiile germane sunt în unele puncte numai la 1 kilometri de granița Elveției. Procedura aceasta ne reamintește numai că Francezii și-au așezat bateriile îndărăptul catedralei din Rheims.

Luptă aeriană.

Copenhaga. — După o știre din Londra un pilot belgian a sburat ieri deasupra Colognei și a aruncat bombe asupra taberei militare. S'a împușcat asupra aeroplanului dușman din turnul catedralei, pilotul belgian a scăpat însă cu aparatul său neatins.

50,000 Ruși apără Cernăuțul.

București. — Rușii au în Cernăuț numai 50,000 de oameni. Suburbiul Posa a fost fortificat.

Înaintarea spre Cernăuți.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Situația pe întreg frontul e favorabilă. Înaintăm încet, dar neîntrerupt și fără ca să putem fi opriti. În strâmtoarea Ducla unde Rușii au încercat cu forțe de tot mari să ne rupă frontul, am câștigat superioritate deplină. Aci se dau acum numai lupte de pozițiuni și roiu principal îl are acum artileria, ca și la Nida și Dunaet.

In Bucovina ne găsim pe linia Siretului la două zile depărtare de Cernăuți. Peste Siret încă n'am trecut cu forțe mai mari, detașamentele noastre de recunoaștere au ajuns însă până la Cernăuț. Înaintarea mai repede o împiedecă pe terenul greu din Bucovina și schimbarea vremii. Vremea moale a înmoiat pământul și așa drumurile sunt greu de umblat. De altă parte însă chiar în urma acestei împrejurări, trupele au acum puțină odihnă. Din toate acestea se vede că știrile despre luptele mari ce s'ar fi dat în strâmtoarea dela Ducla și în regiunea Cernăuțului nu sunt adevărate.

Un refugiat bucovinean despre atrocitățile Rușilor.

București. — Cunoscutul scriitor român Mihail Sadoveanu publică în „Universul” enărările unui refugiat bucovinean, care pe un viscol cu zăpadă fugind din Bucovina, l'a rugat să-l primească în casă.

„Alaltăeri dimineața — a spus refugiatul — cazacii mi-au incendiat casa. În rândul trecut, când s'au dus în munți, n'a rămas nimic cruțat de ei, ci au dus cu ei tot ce le-a căzut în cale, și nu au cruțat chiar nici femeile. Acum, când s'au întors bătuti și urmăriti, le-am cunoscut toată sălbătăcia. Au venit în grupuri și cu o furie sălbătăcă au cerut fân și ovăș pentru cai lor, iar pentru ei de ale mâncărei. La poruncă au dat foc apoi la casa primarului, iar pe cărciumarul, care era ovreu, un cazac l'a străpuns cu lancea. Un alt cazac, făcându-i-se milă l'a împușcat în cap pe ovreu, ca să-i curme chinurile. Ai noștri se rugau ca să le crute casele, dar cazacii i-au străpuns și pe aceștia cu lancele s'au i-a lovit în cap. Era îngrozitor. În cărciuma ovreului omorât, cazacii se îmbătară de rachiu și umblau din casă în casă, chefuind. Au venit și la mine, nu mai știu câți erau, și în

fața mea mi-au necinstit fetița, iar în fața copiilor mei și nevasta. Pe mine m'au legat și m'au aruncat sub cuptor, ca să fiu martor la necinstirea casei mele. În sfârșit au dat foc și casei mele. Femeile s'au refugiat în toate părțile, ca să nu le omoară. În sfârșit după ce ne-a ars tot, ni s'a prefăcut în cenușă toată roada vieții noastre, am plecat în lume și așa am sosit dle la ușa casei Tale, pe acest viscol”.

Se pregătesc evenimente mari pe frontul din est.

Stockholm. — „Aftonbladet” anunță: Actualmente în Carpați și în Polonia sunt în curgere lupte foarte îndârjite. Poate chiar acum se pornește o nouă mare luptă. Rușii dau zilnic rapoarte, despre atacurile puternice ale Germanilor. Germanii însă spun că situația așa zicând nu s'a schimbat. În Carpați, — după cum spun Rușii — ei ar fi înaintat, Bucovina însă — după cum spun Austriacii — ar fi curățită de jumătate de Ruși, cari se retrag acum într'o fugă nebună. La Suceava și în jur de alte localități — se pare — nu mai e vorba de lupte în tranșee, ci de înaintări de 2—3 mile pe zi.

Lupta mare din Polonia a fost înmiedecată în cursul lui Ianuarie de topirea zăpezii. In cele două săptămâni din urmă însă a înghetat. Probabil că în Ianuarie s'au făcut noi pregătiri și la granița Prusiei orientale. In curând — se pare — vom auzi despre o nouă luptă, cum a fost la începutul lui Decemvrie, cea dela Lodz.

Năvala Albanezilor în Serbia.

Sofia. — Biroul de presă din Niș anunță: Albanezii au trecut ieri în număr mare granițele Serbiei. In guvernamentul Prizrend trupele și autoritățile sârbești, fiind dușmanul în număr covârșitor s'au retras în interiorul țării. Albanezii înaintează din mai multe părți. Dușmanul a stricat sârmele de telefon și telegrafie.

Sofia. — Din Niș se anunță: Atacul Albanezilor ia o întindere tot mai mare. Ei au ocupat până acum 6 localități. Cu prilejul retragerii noastre 100 de soldați au fost făcuți de partea noastră incapabili de luptă. Până acum nu a sosit nici o știre despre garnizoana din Djurii, care nu s'a putut retrage la vreme.

Rușii fac atacuri violente împotriva Przemyslului.

Berlin. — „Mittagszeitung” anunță din Milano: Magrini, corespondentul ziarului „Secolo” scrie din Petrograd:

In zilele din urmă artileria rusească a pornit o canoadă violentă împotriva Przemyslului, dar fără nici un rezultat.

Cracovia. — O cartă poștală sosită din Przemysl anunță între altele: O baterie grea de a noastră a avut un succes mare. Cu patru împușcături a distrus 7 tunuri și 2 mitraliere dușmane, omorând totodată și toți soldații dela acestea.

Biruință decisivă la lacurile mazuriene.

Berlin. — Agenția Wolff anunță: Trupele germane au reportat la lacurile mazuriene o biruință decisivă asupra armatei a X-a rusească, care se compunea din 11 divizii de infanterie și mai multe divizii de cavalerie. Armata rusească a fost împresurată de Germanii și a fost aproape total nimicită.

Numărul prizonierilor se urcă peste 50,000 oameni. Germanii au capturat 40 tunuri, 60 mitraliere și o mare cantitate de material de război. Împăratul a fost de față la luptă. Operațiunile au fost conduse de Hindenburg.

Diferite.

— Guvernul român a aprobat ca în scopul recvirării articolelor de alimentare a populațiunii, capitala să ia un împrumut de 3 milioane franci.

— Se anunță din Berlin: La lupta ce s'a dat la Lick, lângă lacurile mazuriene a fost de față împăratul Wilhelm. După luptă soldații adunându-se în jurul împăratului au cântat imnul imperial.

— Regele Belgiei a dat o proclamație, în care îi provoacă pe toți Belgienii dela 20 până la 30 de ani să se înroleze în armată. In caz dacă proclamația nu ar avea rezultatul dorit,

toți Belgianii de 20—30 de ani vor fi chemați sub arme în baza unei legi speciale. Se crede, că pe calea aceasta se va putea forma o nouă armată de 200,000 oameni.

— Camera otomană a votat o lege în baza căreia se poate efectua pe timpul mobilizării absolvirea dela serviciul militar pentru 44 fontii. Pot fi absolvați musulmanii instruați și neinstruați militărește.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 17 Febr. n. 1915.

Službă dumnezească în limba română în... Polonia rusească. D. sergent dela reg. 43 Virgiliu Spinean ne scrie din Polonia rusească cu datul de 7 Februarie (cenzurat) următoarele amănunte interesante de pe câmpul de luptă din Polonia: În 31 Ianuarie n. am fost la Petrkow la comandamentul general și trecând pe lângă biserica rusească pentru primadată am aflat-o deschisă, m'am băgat înăuntru în speranța, că voi auzi un serviciu divin în limba rusească. Spre cea mai mare mirare a mea, ușile împărătești se deschid și după 6 luni de zile am auzit iară limba românească, în biserica rusească. Eu, — deși sunt oficiant de bancă — sunt foarte în curat cu cântarea bisericească și având lângă mine pe învățătorul Ioan Căprița din Jurjova ne-am dus în strană și am cântat în tot decursul liturghiei. Apostolul eu l'am cetit, când a intrat Ex. Sa comandantul armatei a II-a cu statul major. Serviciul divin l'a celebrat preotul militar Hociota din Brașov. La sfârșitul liturghiei am cântat tot eu Imnul regal spre bucuria tuturor. Biserica este foarte frumoasă și a fost fixată de public și de soldați. Preotul rusesc a fost și el în altar. Ne-am prezentat apoi preotului militar, care a fost încântat de cântările sonore ce le-am înălțat Tatălui ceresc. Ne-a promis, că va interveni pe lângă Ex. Sa ca să permită soldaților ce sunt în apropierea acestui oraș să poată cerceta sf. biserică, căci au trecut 6 luni de zile de când durează crâncenul războiu, fără ca să audă un serviciu divin în limba românească. Azi încă am fost la biserică și ne-a comunicat părintele că la Crăciun a celebrat în Novoradomsk serviciul divin și s'a ținut și sfântirea apei fiind de față Ex. Sa și în-treg statul major.

Convocarea camerii ungare. În cercurile parlamentare din Budapesta se vorbește că probabil în prima jumătate din Martie se va întruni camera ungară, când se va lua în discuție prolongirea mandatelor deputaților și bugetul statului.

Privitor la prolongirea mandatelor vicepreședintele camerei Carol Szász a declarat în fața unui ziarist din Budapesta:

— Prolungirea mandatelor încă nu s'a hotărât. Știrile răspândite sunt numai combinații, cari se bazează pe răspunsul, ce l'a dat contele Tisza contelui Apponyi în ședința camerei, când primul ministru a declarat, că până când vor fi în vigoare legile excepționale nu se vor face alegeri. Deocamdată chestia prolongirii mandatelor nu e actuală, iar privitor la convocarea camerei încă nu s'au luat dispoziții.

Distingere cu brâu roșu. Vineri, în 12 Februarie st. . a. c. ziua sfinților trei Jerarhi, comuna bisericească Obad a avut o îndoită sărbătoare, și anume: P. S. Sa d. episcop al Caransebeșului *Dr. E. Miron Cristea*, luând în considerare multele merite ce le-a câștigat pe teren bisericesc-scolar și economic preotul acestei parohii: d. *G. Ionescu*, i-a permis, — în semn de distingere, — purtarea brăului roșu. În această zi, a descins la fața locului d. protopresbiter al Ciacovei, *Augustin Ghilezan*, și celebrând sf. liturghie cu asistența preotului local și a preotului *Ioan Ionescu*, pe lângă rostirea unei frumoase și potrivite cuvântări, — la care tot cu frumoase cuvinte i-a reflectat preotul sărbătorit, accentuând, că și în viitor se va nizu a desfășura și cu mai mare ambiție activitatea-i de până acum — a încins cu brâu roșu pe cel distins, căruia-i dorim și noi să-l poarte mulți ani cu sănătate, spre binele și întărirea bisericii noastre drept-măritoare.

Comună darnică. Ni se scrie: Comuna *Măderat* pe lângă darea de sânge (a celor plecați la războiu și publicați în „Românul” nr. 25 și acelor 50 tineri (juni) cari vor sta la asențare în 18/II; (Vineri) cari cu excepția a 2—3 inși, sigur vor fi aflați apți, precum și a celor 30—40 plecați cu trăsurile la proviant, au mai dat și alte dări, cu toată sărăcia sătenilor, și anume:

La începutul războiului au dat și s'au adunat pe seama spitalului ce s'ar înființa în mod provizoriu în comună, pentru răniți, mai multe măști metrice de *grâu, cucuruz, mazere și cartofi* precum și *banii*.

În toamnă au trimis pe calea preturii cercu-ale aproape 300 perini pe sama răniților ce se vor așeza în spitale (Crucea Rușie) din Arad, precum și alte obiecte pentru soldați.

Cu finea anului 1914 s'au trimis P. S. Sale dlui Episcop diecesan din Arad, peste 60 cor. colectate cu tasul în biserică, pentru a fi administrată această sumă la locul competent. La colecta d-nei M. dr. *Boțiș* pentru răniții din spitalul condus de d-sa s'au adunat 2 care pline cu saci de mazere, cartofi, slănină, apoi unsoare, ouă, sticle cu compoturi, pătlăjele, oale cu pesmet (lictar) etc. Tot așa vre-o 3 care pe seama spitalului din Pâncota.

Pe lângă aceea mai mulți săteni au subscris obligațiuni pentru „împrumutul de războiu”.

Acestea le-am amintit pentru aceea, că mulți nu dau nimic și totuș pretind familiile lor să fie ajutate. — *Petru Vancu*, inv.

Direcțiunea poștelor din Oradea-mare face atent publicul, că numai acele scrisori și corespondențe sunt scutite de porto, cari sunt adresate exclusiv celor mobilizați, adică scrisorile cari le înmânează adresaților poștele de câmp, poștele din Bosnia și Herțegovina sau scrisorile cari le duce marina de războiu. Afară de aceasta mai pot trimite scrisori fără timbru numai soldații răniți din spitale.

Scrisorile adresate soldaților din garnizoane, nu sunt scutite de timbru.

Fixarea dării de venit pe 1915. Ministrul de finanțe a trimis tuturor direcțiunilor financiare din țară, un ordin circular, prin care fixează darea de venit pentru anul 1915 și obligamentele contribuabililor, precum și agendele comisiunilor de conscriere, resp. a organelor comunale (orășenești), a direcțiunilor financiare și a comisiunilor pentru reclama dării.

Fasiunile de dare trebuie prezentate până la **28 Februarie a. c.** Cine întrelasă aceasta trebuie să plătească un adaus de 1%, calculat dela darea fixată și dacă nici la provocarea direcțiunii financiare nu-și prezintă fasiunea de dare, i se impune un nou adaus de 4% a dării fixate. De adausul acesta însă sunt scutiți aceia, cari se află sub drapel și n'au un plenipotențiat, care să prezinte, să umple și să subscrie în locul lor fasiunea.

Impărțire de sămânțe de nutrețuri măiestrite. Cu toate că din cauza războiului n'am putut să ținem anul trecut adunarea generală a Reuniunii, care să voteze bugetul pro 1915, credem că facem bun serviciu economilor noștri, dacă *vom împărți* în mod gratuit și în primăvara de față între membrii noștri, doritori de a cultiva nutrețuri măiestrite, *sămânța de trifoiu, de luteră și de napi de nutreț*, cu rezerva aprobării ulterioare a prețului de către adunarea generală. Membrii noștri să-și înainteze deci la subscrisul comitet cererile în acest scop, cel mai târziu *până la 3 Martie n. c.* Membrii împărțiți anii trecuți cu asemenea sămânțe să ne facă raport detaliat despre modul de purcedere la cultura acestor plante și despre rezultatul obținut. *Sibiuu, 7 Februarie n. 1915.* Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuu. *Pant. Lucuța*, prez., *Vict. Tordășianu*, secretar.

Ultima oră.

PRESSA ENGLEZĂ PROPOVĂDUIEȘTE BLOCAREA GERMANIEL.

Roma. — Se telegrailază din Londra că convingerea că, mai de vreme sau mai târziu, Anglia va fi silită să declare blocusul în contra Germaniei câștigă teren din ce în ce mai mult.

„Morning Post” scrie:

— Ar trebui să înarmăm toate corăbiile noastre, spre a respinge atacurile Germanilor, cari calcă în picioare cele mai elementare principii ale dreptului internațional. Aceasta ar fi de sigur o măsură foarte nimerită. Răspunsul însă cel mai vrednic din partea noastră ar fi blocarea absolută a Germaniei. Am îngăduit ca Germania să furnizeze mărfuri, ca bumbac, fer, metale nelucrate și merinde de tot felul, ceea ce a făcut:

1. ca prețurile din Germania să fie scăzute, punând pe vrăjmașul nostru în stare de a continua războiul;
2. ca să se ridice cursul navelor prin faptul că navele țării neutrale au fost puse în serviciul Germaniei și în sfârșit;
3. ca să se ridice prețurile pe piețele din străinătate prin faptul că am înlesnit transportul atâtor produse în Germania.

Această îngăduință a noastră — încheie ziarul — trebuie să înceteze față de un stat care calcă legile și obiceiurile războiului.

JAPONIA MOBILIZEAZĂ.

Berlin. — În Japonia au fost chemate sub arme 3 contingente. În Corea a fost proclamată starea de asediu.

Peking. — *Mai multe vase engleze și japoneze au înghețat pe marea deschisă. Vasele au cerut, cu ajutorul radiotelegrafiei, alimente. Până acum de vasele înghețate nu s'a putut apropia nici un vas.*

ALBANEZII AU OCUPAT PRIZREND.

Londra. — „Times” anunță: Albanezii au năvălit Sâmbătă în Serbia și au ocupat Prizrend.

D. TITU MAIORESCU ÎN BUDAPESTA.

Budapesta. — Fostul prim-ministru român, d. Titu Maiorescu a sosit ieri aici. Dsa va rămâne câteva zile în Budapesta.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Alexa Manciu, Vrani. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie 1915.

Aurel Ioanette, Câmpeni. Anunțul costă 2.60 coroane.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Cumpăr

cucuruz cu vagonul și în cantitate mai mare, cca 30 vagoane. Merg și la fața locului. Cine are de vândut să se adreseze subscrisului

AUREL IOANETTE,
comerciant, Câmpeni (Topánfalva).

Io 2367—1

Se caută

momentan **UN FARMACIST** cu sau fără diplomă. Cel cu diplomă primește 300 cor. lunar, plus locuință și dejun, iar cel fără diplomă 200 cor. lunar, locuință și dejun. Reflectanții să se adreseze d-nei **Olimpia Rocșin**, soție de farmacist, în Lippa, (Temes m.)

(Ro. 2365—5.)

Un tânăr român

expert în ale economiei, caută aplicare momentană, pe lângă condițiuni modeste. A se adresa dlui

PETRU POP,

Bábca (p. u. Bogdánd)
com. Sălăgiu.

Si 2366—2)